

NORA MUSATOVÁ
narozena 1931 v Praze.

Po maturitě na gymnáziu studovala na AMU, později u prof. M. Salcmána a prof. J. Nováka na UMPRUM. Dlouhá léta byla pod uměleckým dohledem prof. K. Součka. Spolupracovala s časopisy Plamen, Tvorba aj., ilustrovala knihy pro nakladatelství Práce: J. Ščerbak: Kronika města Jaropolu, M. Roščin: 24 dnů v ráji, I. Petrov: Nejvhodnější občan republiky. M. Bulgakov: Diavoliáda. Její obrazy jsou jak v soukromých, tak veřejných sbírkách (SSSR, NDR, Itálie, Holandsko, NSR, USA, Galerie Scheng Švýcarsko).

Vystavovala v Praze, ale i v Palm Beach a Miami-Florida (zejména obrazy na skle). V roce 1979 vystavovala obrazy na skle společně s grafikou Marca Chagalla v Palm Beach.

---

122. výstava v rodném domě Václava Šolce v Sobotce. Sezóna 1988. Pořadatelé: Okresní galerie v Jičíně, Městské kulturní středisko v Sobotce, Pobočka KPVU v Sobotce, Spolek sběratelů a přátel exlibris, kolektivní člen České společnosti pro estetiku při ČSAV, v Praze, Albatros nakladatelství pro děti a mládež v Praze. Vytisily Tiskařské závody, n. p., provoz 77, Mnichovo Hradiště.

NORA MUSATOVÁ

KRESBY A OBRAZY

Rodný dům

Václava Šolce

Sobotka, květen–červen 1988

Učený kocour Puškinův, jehož titulárním ujcem byl sám Aristach Falelejič Murlykin, ostatně nevlastní soukojenec Hoffmannova kocoura Moura, proslul především v literatuře a to nejprve jako talent lyrický („napravo jde – písničku zpívá“), pak i jako epik („nalevo – pověst vypráví“). Téměř až v našich časech, vezma na sebe podobu šklíbného pomocníka Bulgakovova Mistra, vystupoval pod jménem Kňour i ve varieté, kde udivoval svým kouzelným nadáním hypnotizérským.

Kterak se dobral provozování umění malířského, zůstává zatím vědecky neobjasněno. Jisto pouze jest, že uvolněn z řetězu, který ho poutal k dubu na břehu moře, povrhl písněmi i pohádkami a obdařiv tlapu paletou, jal se cákat na plátně barvou a v některých případech dokonce ryl po papíře jen drápky, namočenými v tuši. V Paříži pod přijatým jménem Mark Chagall dolitím medoviny do poháru absintu vytvořil barevnou směs podmanivé opojnosti a v Praze v postavě Grigorie Musatova pevnou tlapkou vyrýl jednu z nejpoutavějších cest moderní malby.

Praha velmi se mu zalíbila: v noci se podobala „převrženému nebi“, Petřín

... jak hrud'
 rekruta střelou sraženého
 žádal si rtů
 panenských, obřadu svatebního
 žádal ten vrch.

(Marina Cvetajeva)

A lidé i přízraky – podivíni s ještě divnější minulostí. Pod dohledem neznámých koček vařili zde kouzelníci své lektvary, nevidaným vílám tu laskali vlásky Mozart i Beethoven, strašidla zkameněla na mostě, po němž se v pravé poledne prochází labuť.

Poslední jeho práce vidíme na současné výstavě. Tisíc věcí lze nadejmenovanému kocouru vytknout: nedbání lidských i božských zákonů malby, divoké kontrasty, přemíru fantazie – a tisíc a jednu věc u něj obdivujeme: nedbání lidských i božských zákonů malby, divoké kontrasty, přemíru fantazie („Tam les i dol viděnj polny“),

ostrou expresi kresby ilustrací i něžnou barvu rusalek obrazů.

Genezi této tvorby – nikdo neuvěří a přece je to pravda, že v jejím základě je přísné umění ikon – ukazuje Rodinný portrét (Na návštěvě u Zrzavých). Kolem stolu s hrou Člověče, nezlob se – hrozně se při ní zlobili – jsou shromážděni malířčina maminka, právnička a farmaceutka, vedle ní otec Grigorij Musatov, dále sestra Zrzavého Marie se svým manželem JUDr. B. Kynychem, malíř Jan Zrzavý a u jejich nohou malá holčička – malířka sama. Učitelé pozdějších let – Martin Salcman, Vojtěch Sedláček, Josef Novák a Karel Souček – jen málo přidali k základnímu poučení otcovu. Malířce zůstal i jeho zpěvný stesk i naivní obdiv poutí a cirkusů, láska k Rusku v mlhách i okouzlení Prahou snů. Snad má v obrazech jen trochu víc něhy a současné drsnější kontrasty. Jak běžel život, zrodily se portréty dcer, až klasicy plné a zase v snové proměně Dívek s kúzletem rokokově křehké. Jak pokřikoval havran smutku, odcházeli přátelé a ruská duše plakala žhavými slzami barev. Svatá básnička Marina má jednou podobu ikony a podruhé všechny atributy bedného emigrantství. Stále a stále se vracel motiv Očekávání duhových loděk – současně Cesty na samotu – ústící nadějemi kouzelníků s létajícími sny – násilně a přece organicky překřikovaným strašidlem bídy a utrpení, drastickým k nevíře.

Ostrá a živá – také až k nevíře – zůstala malířčina čára. Nemáme snad v přebohatém souboru ilustrací ruské literatury výrazu adekvátnějšího slovu Roščinovu, Ščerbakovu a především Bulgakovovu. Klasický případ, kterak Kňour učiněn byl tělem! A též nenasytnost časy zahrnala Noru Musatovou k tradiční sklomalbě, promarněné jejím vlastním technickým zdokonalením v projev par excellence současný: s Faustem tu ožili stovky a tisíce postav a postaviček dnešních hudebníků, spisovatelů, milenců a dětí. Divoce žhoucí rej sabbatu v gotických architekturách Prahy ctný kocour proměnil v poděkování, dar i hold městu a jeho lidem. Plaché lodičky snů, tiché volání štěstí, žijící Rusko v nás, lyrické básně v próze. Obrázky

běží jinam, než kam jsme přivykli: mluví víc, než by chtěly, zajíkají se vroucností. Zdá se, že před očima nám vyrůstá typ umění, jež ještě neznáme a jemuž neumíme dát jméno. Nejspíš bych řekl: umění začarovaného srdce.

IVO KOŘÁN

